

การสำรวจปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ใน
กลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในกลุ่มชายบริการทางเพศ
เขตเทศบาลเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี

The Factors Related to AIDS Prevention Behavior of Men
Who have Sex with Men: A Case of Male Sex Worker in
Pattaya Municipality, Chon Buri Province

นิคม มุลเมือง* Ph.D.
Nikom Moonmuang, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน (preliminary base-line information study) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์โดยใช้แบบสอบถาม จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา 500 คน ผลการศึกษาด้านปัจจัยส่วนบุคคล พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีช่วงอายุ 21-25 ปีมากที่สุด ร้อยละ 38.2 มีถิ่นกำเนิดมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด โดยประมาณ 3 ใน 4 มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาประมาณ 1 ใน 3 ประกอบอาชีพรับจ้างก่อนเข้ามาประกอบอาชีพในปัจจุบัน เหตุผลที่เข้ามาประกอบอาชีพในปัจจุบันพบว่า เกือบครึ่งหนึ่งมีความพึงพอใจในการเข้ามาประกอบอาชีพนี้ และเกือบครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างมีรายได้ 5,000-10,000 บาทต่อเดือน

ด้านพฤติกรรมทางเพศและพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ โดยด้านประสบการณ์ทางเพศ พบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวนมากที่สุดมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุ 15 ปี โดยอายุที่ต่ำที่สุด มีอายุ 11 ปี การใช้

ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกพบว่า มีการใช้และไม่ใช้ถุงยางอนามัยในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 51.8 และ 47.2 ตามลำดับ ด้านการมีคู่นอนประจำในปัจจุบันพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีและไม่มีคู่นอนประจำในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 49.0 และ 51.0 ตามลำดับ ด้านการมีคู่นอนประจำก่อนหน้านี้ ปัจจุบันพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคู่นอนประจำมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 72.9 ด้านระยะเวลาของความสัมพันธ์กับคู่นอนประจำ พบมากที่สุดในส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ 1-3 และ 4-6 เดือน การมีคู่นอนชั่วคราวเพศชายและหญิงในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา กลุ่มตัวอย่าง มีคู่นอนชั่วคราวจำนวน 1 คน (ร้อยละ 58.4 และ 30.0) และประมาณ 3 ใน 4 มีการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์

ประสบการณ์ทางเพศทางทวารหนักโดยส่วนใหญ่มีประสบการณ์ครั้งแรกเมื่ออายุ 15 และ 18 ปีในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 11.8 และ 11.3) ข้อมูลการใช้ถุงยางอนามัยในบทบาทฝ่ายรุกและฝ่ายรับเมื่อมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนักครั้ง

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กลุ่มวิชาการพยาบาลชุมชน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ล่าสุดพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้ถุงยางอนามัย มีการใช้สารหล่อลื่น มีการดื่มแอลกอฮอล์ มีการใช้สารเสพติด การใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ โดยใช้ปากครั้งล่าสุดพบว่า กลุ่มตัวอย่างไม่ใช้ถุงยางอนามัยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.4 กลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งเคยมีประสบการณ์กับคู่อุปสรรคที่ ไม่อยากใช้ถุงยางอนามัย คิดเป็นร้อยละ 59.0 และ กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 46.1 กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 18.80 เคยมีประสบการณ์ถูกบังคับให้มีเพศสัมพันธ์และไม่ใช้ถุงยางอนามัยร้อยละ 26.3 กลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งเคยไปตรวจเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 57.6 โดยในกลุ่มคนที่มีการติดเชื้อใช้วิธีการไปพบแพทย์มากที่สุดร้อยละ 37.80 กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 30.60 มีความวิตกกังวลว่า ในอนาคตจะติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ด้านความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์และการป้องกันโรคเอดส์และการป้องกันในภาพรวมอยู่ในระดับสูง (ระดับคะแนน 0.82)

คำสำคัญ: ชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย ชายบริการทางเพศ พฤติกรรมทางเพศ ประสบการณ์ทางเพศ พฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์

Abstract

The objective of this preliminary base-line information study was to explore sexual behaviors, AIDS prevention behaviors, and related factors among male sex workers in Pattaya Municipality, Chon Buri province, Thailand. The questionnaires were used with the sample size of 500 populations. The results of the study indicated that majority of age was between 21-25 years old. The majority of

the participants came from the Northeast and had a secondary education level. Among these participants, one out three worked as labor before entering this present job. Regarding the income, the majority had the 5,000-10,000 baht per month (42.2 percent) and the main reason for working was satisfied with their work.

The majority of the sample group had the first sexual experience at age of 15 while earliest first sexual experience was at 11 years old. Nearly half of them did not use a condom during their first sexual experience (51.8 percent). Regarding the partner of the respondents at present, 49.0 percent had a steady partner and 72.9 percent had an ex-partner. The average time of relationship with their sexual partner was 1-3 and 4-6 month (58.4 and 30.0 per cent) and 3/4 of respondent used condom regularly. Regarding anal sexual experience, the majority had the first experience at age of 15 and 18 (as of 11.8 and 11.3 percent, respectively). During the latest anal sex intercourse as the insertive and receptive role, the majority used a condom, gel, drug and alcohol. Regarding the recently oral sex, 60.4 percent did not use a condom.

More than half of the sample group experienced the intercourse with the customers who refused using condom (59.0 percent) and nearly half of participants refused to have sexual intercourse. 18.8 percent of the sample group had sexual force experience that 26.3 per cent of them did not use a condom. In the last 12 months, more than half of the participants had

STI/HIV/AIDS test and the majority of the infected group used a service from a medical doctor. Of the respondents, 30.6 percent worried about the STI/HIV/AIDS infection in the future.

For the knowledge and AIDS prevention behavior variable, the participants had the knowledge on AIDS prevention at a good level (score at 0.82).

Key words: Men who have sex with men, male sex workers, sexual behaviors, AIDS prevention behaviors

บทนำ

ประเทศไทยได้รับความชื่นชมจากประชาคมนานาชาติจากความสำเร็จในการควบคุมการแพร่กระจายของโรคเอดส์ แต่จากข้อมูลการศึกษาพบว่า จำนวนผู้ติดเชื้อรายใหม่เกินกว่าครึ่งหนึ่งของการติดเชื้อรายใหม่เกิดจากการติดเชื้อระหว่างสามีภรรยา หรือระหว่างคู่นอน รองลงมาเป็นการติดเชื้อในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย ผู้ติดยาเสพติด และหญิงบริการทางเพศ (สำนักกระบวนวิชา กรมควบคุมโรคติดต่อ กระทรวงสาธารณสุข, 2551) จังหวัดชลบุรีมีบริบททางสังคมและเงื่อนไขทางเศรษฐกิจในด้านการเป็นศูนย์กลางที่สำคัญของภาคตะวันออก โดยเป็นเมืองท่าส่งออก เป็นแหล่งท่องเที่ยวของทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ นอกจากนี้จากข้อมูลพบว่า จังหวัดชลบุรีมีพื้นที่ที่มีแหล่งสถานบริการบันเทิงเป็นจำนวนมาก มีชายบริการตรงและแอบแฝงที่อยู่ในระบบและสามารถตรวจสอบได้กว่า 5,000 คน และการเฝ้าระวังความชุกของการติดเชื้อเอชไอวีและพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในประเทศไทย เริ่มดำเนินการครั้งแรกเมื่อปี

พ.ศ. 2546 ในกรุงเทพมหานคร ต่อมาได้จัดทำอีกครั้งในปี 2548 โดยในปีนี้ได้ขยายการสำรวจไปยังจังหวัดเชียงใหม่และภูเก็ต ผลการเฝ้าระวังพบว่า กลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายมีการติดเชื้อเอชไอวีค่อนข้างสูง คือ ร้อยละ 17.3 ในปี 2546 และเพิ่มสูงขึ้นเป็น ร้อยละ 28.3 ในปี พ.ศ. 2548 (สำนักกระบวนวิชา กรมควบคุมโรคติดต่อ กระทรวงสาธารณสุข, 2551) ผลการเฝ้าระวังแสดงให้เห็นว่า การแพร่ระบาดของเอชไอวีในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายยังคงอยู่ในระดับสูง และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงขาดข้อมูลการติดเชื้อในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย พฤติกรรมทางเพศและพฤติกรรมการป้องกันทางเพศสัมพันธ์ในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย จึงเป็นประเด็นหนึ่งที่ต้องเร่งการศึกษา เนื่องจากมีผลกระทบต่อภาระของโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ผลการศึกษาจำนวนมากพบว่า กลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่วัยรุ่นและมีคู่เพศสัมพันธ์จำนวนหลายคน มีการใช้ถุงยางอนามัยขณะมีเพศสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ในขณะที่เดียวกันมีจำนวนมากที่มีเพศสัมพันธ์กับเพศหญิงด้วยในขณะที่เดียวกันหรือชายจำนวนมากมีเพศสัมพันธ์กับหญิงหรือชายอื่นขณะภรรยาอยู่ระหว่างการตั้งครรภ์ (Kong, 2008; Tamang, 2006; Toole et al., 2005) ซึ่งจะพบว่า พฤติกรรมทางเพศของกลุ่มนี้ ได้แก่ ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก การมีคู่เพศสัมพันธ์ ประสบการณ์ทางเพศ พฤติกรรมการดูแลสุขภาพทางเพศ มีภาวะเสี่ยงสูงต่อการแพร่ระบาดของโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ดังนั้น การศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในกลุ่มชายบริการทางเพศ เพื่อหาแนวทางและกลวิธีที่เหมาะสมในการดำเนินงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์ที่สอดคล้องกับปัญหาและความ

ต้องการของกลุ่มชายบริการทางเพศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างชายบริการทางเพศ
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางเพศและพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ของกลุ่มตัวอย่างชายบริการทางเพศ
3. เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์และการป้องกันของกลุ่มตัวอย่างชายบริการทางเพศ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย ในกลุ่มชายบริการทางเพศมีปัจจัยที่สำรวจอยู่ 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล พฤติกรรมทางเพศและพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ และความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์และการป้องกัน

รูปแบบการวิจัย (Research Design)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ กลุ่มชายบริการทางเพศที่ทำงานในสถานบริการทางเพศเขตเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี จำนวน 5,000 คน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ประกอบด้วย กลุ่มชายบริการทางเพศที่ทำงานในสถานบริการทางเพศ จำนวน 500 คน คำนวณจากสูตรของ Yamane (1973) ได้กลุ่มตัวอย่างอย่างน้อยจำนวน 370 คน โดยยอมให้ค่าคลาดเคลื่อน ร้อยละ 5 (Parel et al., 1973) และได้เพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 10 (สุภาภรณ์ ปัญหาราช, 2547) เพื่อป้องกันข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์

เป็นอย่างน้อย 407 คน แต่เนื่องจากเขตของสถานบริการทางเพศมี จำนวน 5 เขต จึงสุ่มเก็บกลุ่มตัวอย่างเขตละ 100 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 500 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคัดแปลงมาจากเครื่องกรรวิจัยของกองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ (UNFPA: the United Nations Population Fund ประเทศไทย) ซึ่งใช้สำรวจในโครงการภาวะสุขภาพทางเพศและอนามัยเจริญพันธุ์หญิงและชายบริการในประเทศไทย 2550 โดยนำส่วนที่ 2 ได้แก่ พฤติกรรมทางเพศและพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทชายบริการทางเพศ ส่วนที่ 3 ผู้วิจัยพัฒนามาจากการทบทวนวรรณกรรมและเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้อง นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบแล้วนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับบริบทของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับชายบริการทางเพศ จำนวน 30 คน ในบริเวณที่ไม่ใช่พื้นที่เป้าหมายในการเก็บข้อมูล แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา เชื้อชาติ สถานภาพสมรส ถิ่นกำเนิด จำนวนพี่น้อง ลักษณะการทำงาน การพักอาศัย อาชีพ ก่อนเข้ามาทำงานในอาชีพปัจจุบัน การมาทำงานในที่ปัจจุบัน สาเหตุที่มาประกอบอาชีพนี้รายได้

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมทางเพศและพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 30 ข้อคำถาม ลักษณะข้อคำถามเป็นการข้อมูลรายพฤติกรรมและเป็นคำถามปลายเปิด เช่น การใช้สารหล่อลื่น โดยคำตอบคือ ใช่ ไม่ใช่ ในกรณีที่ใช่ให้ระบุเป็นคำตอบปลายเปิด เป็นต้น แบ่งคำถามเป็นส่วนๆ ได้แก่ ประสพการณ์การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก

การจำแนกบทบาททางเพศ การมีคู่มือเพศสัมพันธ์
ประสบการณ์ทางเพศและพฤติกรรมการป้องกันโรค
เอดส์ และพฤติกรรมการดูแลสุขภาพทางเพศ

ส่วนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์และการ
ป้องกัน เป็นแบบวัดความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์และ
การป้องกัน เกณฑ์การให้คะแนนความเข้าใจเกี่ยว
กับความรู้ จำนวน 10 ข้อ โดยลักษณะคำตอบเป็น
ตัวเลือก 2 ระดับ คือ ใช่ ไม่ใช่ โดยตอบถูก ให้ 1
คะแนน ตอบผิด ให้ 0 คะแนน ซึ่งการแปลผลแบ่ง
ระดับคะแนนเป็น 3 ระดับ (เสรีย์ ลาชโรจน์, 2537)
ได้แก่ ระดับต่ำ ระดับปานกลาง และระดับสูง (ระดับ
คะแนน 0.00-0.59 0.60-0.79 และ 0.80-1.00 ตาม
ลำดับ) การหาความเที่ยงของเครื่องมือโดยใช้วิธี
คูเดอร์ริชาร์ดสัน 20 (Kuder-Richardson 20) ได้
ค่าความเที่ยงเท่ากับ .79

ระยะเวลาทำการวิจัย ระหว่างเดือนกรกฎาคม
- ตุลาคม 2551 การวิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์ปัจจัยที่
เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์โดยใช้
สถิติพรรณนา

ขั้นตอนการเก็บข้อมูล

เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ
จริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพาแล้วดำเนิน
การดังนี้

นำเสนอแบบสำรวจแก่คณะกรรมการข้อมูล
ข่าวสารเมืองพัทยา และชี้แจงขั้นตอนการทำวิจัยแก่
ผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ เจ้าของสถานบริการ เจ้าหน้าที่
รัฐบาลและ NGO ที่เกี่ยวข้อง

เลือกเขตสถานบริการ จำนวน 5 เขต เป็น
ตัวแทนของสถานบริการในเขตพัทยา สุ่มเลือกสถาน
บริการ จำนวน 10 สถานบริการต่อเขต โดยสุ่มตัว
แทนสถานบริการ แห่งละ 10 คน

แจกใบยินยอมเข้าร่วมโครงการแก่ชายบริการ
ทางเพศที่สนใจเป็นกลุ่มตัวอย่างและเซ็นยินยอม

การเข้าร่วมโครงการ ผู้วิจัยและผู้ช่วยงานวิจัย ดำเนิน
การเก็บข้อมูลด้วยการแจกแบบสอบถาม สัมภาษณ์
และรวบรวมข้อมูล

การพิทักษ์กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้นำเสนอโครงการวิจัยและผ่านการ
รับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยของ
มหาวิทยาลัยบูรพา ก่อนการเก็บรวบรวมผู้วิจัยนำ
เสนอแบบสำรวจแก่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร
เมืองพัทยา และชี้แจงขั้นตอนการทำวิจัยแก่ผู้เกี่ยวข้อง
เมื่อเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้อธิบายถึงสิทธิในการ
เข้าร่วมการวิจัย แจกใบยินยอมเข้าร่วมโครงการแก่
ชายบริการทางเพศที่สนใจเป็นกลุ่มตัวอย่างและเซ็น
การเข้าร่วมโครงการ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยนำเสนอ เป็น 3 ส่วน ได้แก่ ปัจจัย
ส่วนบุคคล พฤติกรรมทางเพศและพฤติกรรมการ
ป้องกันโรคเอดส์ และความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์และ
การป้องกัน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างพบว่า มีช่วง
อายุ 21-25 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.2 รองลง
มาได้แก่ช่วงอายุ 26-30 และ 15-20 ปี คิดเป็น ร้อย
ละ 24.4 และ 23.6 ตามลำดับ ระดับการศึกษาพบว่า
เกือบ 3 ใน 4 มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอน
ปลายและมีมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 39.6 และร้อยละ
33.0 (รวมเป็นระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 69.6)
ตามลำดับ อย่างไรก็ตามพบว่า ร้อยละ 5.6 มีการ
ศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ด้าน
เชื้อชาติพบว่า เกือบทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง
มีเชื้อชาติไทย คิดเป็นร้อยละ 98.8 โดยพบเชื้อชาติ
อื่นบ้างเล็กน้อย ได้แก่ เชื้อชาติกัมพูชา ลาว และฉาน

ข้อมูลด้านสถานภาพสมรสของกลุ่มตัวอย่าง

พบว่า จำนวนมากที่สุด 3 ใน 4 ของกลุ่มตัวอย่างมีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 78.6 กลุ่มตัวอย่างจำนวนมากที่สุดมีถิ่นกำเนิดมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คิดเป็นร้อยละ 60.4 และรองลงมา ได้แก่ ภาคเหนือและภาคกลาง คิดเป็นร้อยละ 15.0 และ 11.0 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนพี่น้อง 2 และ 3 คน มากที่สุดในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ 28.6 และ 28.0 ตามลำดับ

ข้อมูลด้านลักษณะการทำงานในปัจจุบันพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทำงานเพียงอย่างเดียว (ร้อยละ 90.4) กลุ่มตัวอย่างพักอาศัยอยู่กับคนอื่นที่ไม่ใช่ญาติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.2 รองลงมาอยู่กับแฟนหรือคู่รักของตนเองและอยู่คนเดียว จำนวนใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 21.0 และ 20.8 ตามลำดับด้านการประกอบอาชีพก่อนเข้ามาประกอบอาชีพในสถานบริการในปัจจุบัน พบว่า ประมาณ 1 ใน 3 ประกอบอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 36.6 รองลงมา ได้แก่ เรียนหนังสือและโรงงาน คิดเป็นร้อยละ 21.4 และ 15.2 ตามลำดับ และพบจำนวนเล็กน้อยในอาชีพรับราชการและรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 2.6 และ 2.2 สำหรับเหตุผลที่เข้ามาประกอบอาชีพในสถานบริการในปัจจุบัน พบว่า เกือบครึ่งหนึ่งมีความพึงพอใจคิดเป็นร้อยละ 41.0 รองลงมาคือรายได้ไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 30.8 และรายได้ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า เกือบครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างมีรายได้ 5,000-10,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 42.2

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมทางเพศและพฤติกรรมป้องกันการโรคเอดส์

1. ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก

ข้อมูลด้านประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวนมากที่สุดมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุ 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.6 โดยอายุที่ต่ำที่สุดมีอายุ 11 ปี ประมาณ

เกือบครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่าง มีเพศสัมพันธ์กับคนรักหรือเพื่อนสนิทชายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.8 กลุ่มตัวอย่างมีเพศสัมพันธ์โดยการใช้และไม่ใช้ถุงยางอนามัยในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 51.8 และ 47.2 ลำดับ

2. ความรู้สึกทางเพศ

การจัดกลุ่มตนเองทางเพศของกลุ่มตัวอย่างพบว่า มากกว่าครึ่งจัดกลุ่มตัวเองในกลุ่มเกย์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.2 ข้อมูลด้านบทบาททางเพศเมื่อมีเพศสัมพันธ์ พบว่า ครึ่งหนึ่งจำแนกตนเองด้านบทบาททางเพศเป็นทั้งรุกและรับ คิดเป็นร้อยละ 49.2 ด้านความรู้สึกทางเพศโดยทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า มากกว่าครึ่งมีความรู้สึกทางเพศเฉพาะกับเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 54.2 รองลงมา มีความรู้สึกทางเพศทั้งเพศชายและเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 30.6

3. การมีคู่นอนเพศสัมพันธ์

ข้อมูลด้านการมีคู่นอนประจำทางเพศสัมพันธ์ในปัจจุบัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีและไม่มีคู่นอนประจำในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 49.0 และ 51.0 ตามลำดับ ด้านการมีคู่นอนประจำก่อนหน้าปัจจุบันพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคู่นอนประจำก่อนหน้าคนปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 72.9 โดยระยะเวลาของความสัมพันธ์แบบคู่นอนประจำพบมากที่สุดในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ ระยะเวลา 1-3 และ 4-6 เดือน คิดเป็นร้อยละ 17.0 และ 16.7 ตามลำดับ เชื้อชาติของคู่นอนประจำ พบว่า ส่วนใหญ่มีเชื้อชาติไทย ร้อยละ 82.4

ข้อมูลการช่วยเหลือด้านการเงินจากคู่นอนประจำของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่คู่นอนประจำให้การช่วยเหลือด้านการเงินมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 81.5 ส่วนการให้การช่วยเหลือด้านการเงินแก่คู่นอนประจำ พบว่า มีการให้การช่วยเหลือด้านการเงินแก่คู่นอนประจำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 67.9

ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา พบว่า กลุ่มตัวอย่าง

ร้อยละ 58.4 มีคู่นอนชั่วคราวเพศชายโดยมีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 และพบว่า มีมากกว่าหรือเท่ากับ 2 คน เท่ากับ 18.9 โดยกลุ่มตัวอย่างประมาณ 3 ใน 4 มีการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 76.6)

ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 28.3 การมีคู่นอนชั่วคราวเพศหญิง โดยมีจำนวน 1 คน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 12.8 โดยกลุ่มตัวอย่างประมาณ 3 ใน 4 มีการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 76.6)

ด้านการมีบุตรของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีบุตร คิดเป็นร้อยละ 13.2 โดยพบว่า ส่วนใหญ่มีจำนวนบุตรเพียง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 80.3

4. ประสิทธิภาพทางเพศทางทวารหนัก

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประสบการณ์ครั้งแรกเมื่ออายุ 15 และ 18 ปีในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 11.8 และ 11.3) ข้อมูลการใช้ถุงยางอนามัยในบทบาทฝ่ายรุกเมื่อมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนักครั้งล่าสุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้ถุงยางอนามัย คิดเป็นร้อยละ 87.7 มีการใช้สารหล่อลื่น ร้อยละ 90.8 และการดื่มอัลกอฮอล์ ร้อยละ 90.8 โดยส่วนใหญ่มีการดื่มมากกว่า 5 แก้ว มีการใช้สารเสพติด ร้อยละ 8.6 โดยสารเสพติดที่ใช้มากที่สุด คือ เปปเปอร์ (ร้อยละ 51.6)

ข้อมูลการใช้ถุงยางอนามัยในบทบาทฝ่ายรับเมื่อมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนักครั้งล่าสุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้ถุงยางอนามัย คิดเป็นร้อยละ 86.2 ใช้สารหล่อลื่น ร้อยละ 88.3 ใช้สารเสพติด ร้อยละ 8.8 โดยสารเสพติดที่ใช้มากที่สุด คือ เปปเปอร์ (ร้อยละ 53.4)

5. ประสิทธิภาพทางเพศทางปาก

การใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์โดยใช้ปากครั้งล่าสุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างไม่ใช้ถุงยางอนามัยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.4

6. ประสิทธิภาพการปฏิเสธการใช้ถุงยางอนามัย

กลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งเคยมีการมีประสบการณ์กับลูกค้าหรือคู่มือเพศสัมพันธ์ที่ไม่อยากใช้ถุงยางอนามัย คิดเป็นร้อยละ 59.0 กลุ่มตัวอย่างจำนวนมากที่สุดใช้วิธีการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 46.1 รองลงมาใช้วิธีพูดโน้มน้าวจนยอมใช้ถุงยางอนามัย คิดเป็นร้อยละ 30.8 อย่างไรก็ตาม พบว่า ร้อยละ 7.5 ยินยอมมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย โดยเหตุผลหลักของการปฏิเสธการใช้ถุงยางอนามัยได้แก่ แยกปฏิเสธการใช้ถุงยาง คิดเป็นร้อยละ 45.2 และไม่มีถุงยางอนามัย คิดเป็นร้อยละ 23.6

7. ประสิทธิภาพถูกบังคับให้มีเพศสัมพันธ์

กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 18.8 เคยมีประสบการณ์ถูกบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ และพบว่าไม่ใช้ถุงยางอนามัยขณะมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 26.3

8. การไปตรวจหาการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

การไปตรวจหาการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา กลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งเคยไปตรวจ คิดเป็นร้อยละ 57.6 ในกลุ่มคนที่มีการติดเชื้อใช้วิธีการไปพบแพทย์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.6 กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 30.6 มีความวิตกกังวลในอนาคตจะติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ส่วนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์และการป้องกันโรคเอดส์

ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์และการป้องกันโรคเอดส์และการป้องกันในภาพรวมอยู่ในระดับสูง คิดเป็น 0.82 โดยข้อที่มีความรู้ที่ตอบผิดมาก ได้แก่ ปัจจุบันมียาที่สามารถยับยั้งการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ได้ (ตอบถูก ร้อยละ 37.2) และยังมีความเข้าใจที่ผิดพลาดอย่าง เช่น การมีคู่นอนเพียงคนเดียวที่

ไม่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ เป็นวิธีหนึ่งที่ป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ได้ (ตอบถูก ร้อยละ 71.2) และการติดเชื้อเอช ไอวี/เอดส์ สามารถติดต่อได้จากการมีเพศสัมพันธ์ทางปากโดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย (ตอบถูก ร้อยละ 78.4)

การอภิปรายผล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. จากผลการศึกษาด้านอายุของกลุ่มชายบริการ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงาน ระหว่าง 21-25 ปี มากที่สุด ที่น่าสนใจก็คือกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในวัยรุ่น 15-20 ปี มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นและไม่ต่างจากวัยทำงานมากนัก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาส่วนใหญ่ที่พบว่า ชายบริการทางเพศส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 18-24 มากที่สุด (จิรวรรณ สำเภา, 2546; วริสรา ศรีวัฒนารชย์, 2543; เอกบดี ศรีสุระ, 2545; Guadamuz, Kunawararak, Beyrer, Pumpaisanchai & Celentano, 2003; Thakur, 2002) ดังนั้นประเด็นพิจารณาคือกลุ่มวัยรุ่น โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาจึงเป็นกลุ่มเสี่ยงที่สำคัญ

2. ระดับการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษามัธยมศึกษามากที่สุดซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมาที่ส่วนใหญ่พบว่ามีระดับการศึกษามัธยมศึกษา (ร้อยละ 80-90) สิ่งที่น่าสังเกตก็คือ จำนวนร้อยละของระดับการศึกษามัธยมศึกษาได้ลดลงไปอย่างเห็นได้ชัด และระดับที่สูงกว่ามัธยมศึกษา มีจำนวนเพิ่มขึ้น (จิรวรรณ สำเภา, 2546; นิคม มูลเมือง รัชนิวรรณ รอส และนภาพร มูลเมือง, 2544; วริสรา ศรีวัฒนารชย์, 2544; เอกบดี ศรีสุระ 2545 ; Kong, 2008; Newman, Chakrapani, Cook, Shunmugam & Kakinami, 2008; Pacheun, 1998) ซึ่งชี้ให้เห็นว่าแนวโน้มกลุ่มที่มีการศึกษาสูงได้เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มระดับ

การศึกษาระดับปริญญาตรี

3. เชื้อชาติ ผลการศึกษาพบว่า เชื้อชาติของกลุ่มตัวอย่างเป็นคนเชื้อชาติไทยเกือบทั้งหมด อย่างไรก็ตามยังมีเชื้อชาติอื่นปะปนมาบ้างเล็กน้อย ได้แก่ กัมพูชา ลาว ฉาน เป็นต้น ทั้งนี้อาจเนื่องจากการกวัดข้นแรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมายอย่างเข้มงวดของทางเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทำให้แรงงานต่างด้าวมียากแสวงเข้ามาทำงานได้น้อย

4. สถานภาพสมรส ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างประมาณสามในสี่มีสถานภาพสมรสโสด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมาที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด ร้อยละ 80-90 (จิรวรรณ สำเภา, 2546; นิคม มูลเมือง รัชนิวรรณ รอส และนภาพร มูลเมือง, 2544, 2544; วริสรา ศรีวัฒนารชย์, 2543; Pacheun, 1998; Shinde, Palwade, Jerajani, Kavi & Anand, 2006) แต่ที่น่าสังเกตก็คือ จำนวนสถานภาพสมรสโสดในปัจจุบันได้ลดลง และมีจำนวนสถานภาพสมรสคู่เพิ่มจำนวนมากขึ้น (Thakur, 2002) บ่งชี้ถึงชายกลุ่มชายรักหญิง (heterosexual) ได้เพิ่มจำนวนขึ้น ซึ่งข้อมูลบ่งชี้ว่าชายสถานสมรสคู่เข้ามาประกอบอาชีพนี้มากขึ้น

5. ถิ่นกำเนิด ผลการศึกษาพบว่าถิ่นกำเนิดของกลุ่มตัวอย่างมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมาเกือบทั้งหมด (จิรวรรณ สำเภา, 2546; นิคม มูลเมือง รัชนิวรรณ รอส และนภาพร มูลเมือง, 2544, 2543; วริสรา ศรีวัฒนารชย์, 2543; เอกบดี ศรีสุระ, 2545; Pacheun, 1998) ทั้งนี้เนื่องจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการเคลื่อนย้ายของแรงงานไปยังภาคอื่นๆ มากที่สุด เหตุมาจากสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงนอกเหนือฤดูกาลการทำเกษตรกรรม

6. จำนวนพี่น้องของกลุ่มตัวอย่าง ผลการศึกษาพบว่าจำนวนพี่น้องมีการกระจายของจำนวน

ในระดับร้อยละที่ไม่แตกต่างกันมากนัก โดยจำนวนที่มากที่สุดคือ ระหว่าง 2-3 คน ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนพี่น้องของครอบครัวไทยโดยทั่วไป (Pacheun, 1998; Shinde, Palwade, Jerajani, Kavi & Anand, 2006)

7. ด้านการพักอาศัย ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างพักกับคนอื่นที่ไม่ใช่ญาติ พักคนเดียวหรือพักกับแฟนในสัดส่วนที่ไม่แตกต่างกันมากนัก เนื่องจากการพักอาศัยยังไม่มีผลต่อการทำงานของ กลุ่มตัวอย่าง เพราะการเลือกที่พักอาศัยคำนึงถึงความสะดวกของตนเองเป็นสำคัญ

8. ลักษณะการทำงานในปัจจุบัน ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ทำงานเพียงอย่างเดียว มีจำนวนน้อยที่เรียนไปด้วย ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะการทำงานไม่เอื้อต่อการศึกษาในภาคปกติ เพราะลักษณะการทำงานของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องทำงานกลางวันและพักผ่อนนอนหลับในตอนกลางวัน

9. การประกอบอาชีพก่อนมาประกอบอาชีพในปัจจุบัน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมากที่สุดประกอบอาชีพรับจ้าง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมาส่วนใหญ่ที่พบว่า เกือบทั้งหมดประกอบอาชีพรับจ้างหรือเกษตรกรกรรม (จิรวรรณ สำเกา, 2546; นิคม มูลเมือง รัชนิวรรณ รอส และนภาพร มูลเมือง, 2544; วิรสรา ศรีวัฒนวรรษัย, 2543; เอกบตี ศรีสุระ 2545; Pacheun, 1998; Shinde, Palwade, Jerajani, Kavi & Anand, 2006) นอกจากนี้ผลการศึกษาพบว่า จำนวนร้อยละของนักเรียนนักศึกษาที่มีจำนวนร้อยละ ที่เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด และมีอาชีพราชการและรัฐวิสาหกิจบ้างเล็กน้อย ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอาจสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงที่เดิมจากผู้ประกอบอาชีพรายได้ต่ำเข้ามาสู่นักเรียนนักศึกษามากขึ้น ที่สำคัญกลุ่มข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจได้เข้ามาประกอบอาชีพนี้ ซึ่งอาจเป็นเพราะในช่วงที่ผ่านมาเกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ มีผล

ต่อการทำงานของบุคคลเหล่านี้

10. เหตุผลของการประกอบอาชีพ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมากที่สุดมีความพึงพอใจต่อการประกอบอาชีพ ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมชายรักชาย จึงมีความพึงพอใจต่อการประกอบอาชีพดังกล่าว อีกเหตุผลที่มีผลต่อการประกอบอาชีพก็คือ รายได้ไม่เพียงพอซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาส่วนใหญ่ที่ผ่านมา (จิรวรรณ สำเกา, 2546; เอกบตี ศรีสุระ 2545; วิรสรา ศรีวัฒนวรรษัย, 2543; Pacheun, 1998)

11. รายได้จากการทำงานประกอบอาชีพ เกือบครึ่งกลุ่มตัวอย่างมีรายได้ ประมาณ 5,000-10,000 บาทต่อเดือน และมีถึง ร้อยละ 26 ที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน ซึ่งอาจเป็นเพราะในช่วงที่เก็บข้อมูลเป็นช่วงที่ฤดูฝนอันเป็นช่วงนอกฤดูการท่องเที่ยว มีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวค่อนข้างน้อย อย่างไรก็ตามยังจำนวนไม่น้อยที่มีรายได้มากกว่าเดือนละ 25,000 บาท ซึ่งถือว่าเป็นรายได้ดี

ส่วนที่ 2 ด้านพฤติกรรมทางเพศและพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์

ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก

1. ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวนมากที่สุดมีประสบการณ์ทางเพศ ที่อายุ 15 และ 18 ปี อย่างไรก็ตามพบว่า อายุต่ำสุดของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกคือ 11 ปี ซึ่งถือว่าเป็นช่วงอายุที่น้อยสำหรับสังคมวัฒนธรรมไทย นอกจากนี้โดยภาพรวมพบว่า อายุการมีเพศสัมพันธ์มีแนวโน้มอายุน้อยของตามลำดับอันเนื่องมาจากกลุ่มวัยรุ่นในปัจจุบันมีการเติบโตที่ไวมากขึ้นทางด้านร่างกายและพัฒนาการ ประกอบกับสิ่งแวดล้อมที่เอื้อให้กลุ่มวัยรุ่นมีโอกาสเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ที่เร็วมากขึ้น

2. บุคคลที่มีเพศสัมพันธ์ด้วยครั้งแรก ผลการศึกษาพบว่า คนรักหรือเพื่อนสนิทชาย มีสัดส่วน

เกือบครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศสัมพันธ์ด้วยครั้งแรก ผลการศึกษาวิจัยชี้ให้เห็นว่ามีสัดส่วนด้านคนรักหรือเพื่อนหญิง ถึง 1 ใน 4 ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสอดคล้อง กับการศึกษาที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นชายรักหญิง เข้ามาประกอบอาชีพนี้มากขึ้น เพราะผลการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าเกือบทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่างมักเป็นกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย (จิรวรรณ ลำเนา, 2546; นิคม มูลเมือง รัชนิวรรณ รอส และนภาพร มูลเมือง, 2544; วริสรา ศรีวัฒนวรชัย, 2543; เอกบติ ศรีสุระ 2545; Pachcun, 1998) ทั้งนี้เนื่องจากการเข้าประกอบอาชีพนี้กำลังรายได้เป็นสิ่งสำคัญมากกว่าความพึงพอใจส่วนบุคคล

3. การใช้ถุงยารอนามัยเมื่อประสพการณ์การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ผลการศึกษาพบว่า มีจำนวนการใช้และไม่ใช้ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาส่วนใหญ่ที่พบว่ามักไม่มีการใช้ถุงยารอนามัย (Kong, 2008; Tamang, 2006) ทั้งนี้เนื่องจากประสพการณ์ครั้งแรกมักเกิดกับคนใกล้ชิด จึงทำให้ขาดความตระหนักถึงความเสี่ยง อย่างไรก็ตามสัดส่วนการใช้ก็มีจำนวนที่มากขึ้นที่อาจเป็นผลมาจากการรณรงค์ให้ความรู้ด้านเพศสัมพันธ์ของสังคมไทยในช่วงที่ผ่านมา

ความรู้สึกทางเพศ

1. ด้านความรู้สึกทางเพศ ผลการศึกษาพบว่า มากกว่าครึ่งมีความรู้สึกทางเพศเฉพาะเพศชาย โดยมีบทบาททางเพศทั้งรุกและรับ ด้านการจัดกลุ่มของตนเองทางเพศ ผลการศึกษาสอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาที่ระบุว่าเป็นเกย์และรักสองเพศ (bisexual) ซึ่งสอดคล้องกับกลุ่มชายรักชายที่มักนิยมมาประกอบอาชีพนี้ เนื่องจากมีความพึงพอใจ และสามารถแสดงออกถึงความต้องการทางเพศได้อย่างเต็มที่ ที่น่าสังเกตก็คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้สึกทางเพศเฉพาะกับเพศหญิงมีจำนวนถึง ร้อยละ 15.2 ซึ่งเป็นข้อมูลที่น่าเชื่อว่าชายรักหญิงได้มาประกอบ

อาชีพนี้มากขึ้น (จิรวรรณ ลำเนา, 2546; นิคม มูลเมือง รัชนิวรรณ รอส และนภาพร มูลเมือง, 2544; วริสรา ศรีวัฒนวรชัย, 2543; เอกบติ ศรีสุระ 2545; Pachcun, 1998) ทั้งนี้ไม่ตรงกับลักษณะความต้องการทางเพศนับว่าเป็นปัญหาเพราะกลุ่มตัวอย่างได้มองว่า การประกอบอาชีพขายบริการเป็นอาชีพหนึ่ง และแนวโน้มจะทำให้ชายทั่วไปเข้าสู่อุปการประกอบอาชีพนี้มากขึ้น

การมีคู่เพศสัมพันธ์

1. ด้านการมีคู่นอนประจำพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีและไม่มีอยู่ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน และกลุ่มตัวอย่างมีคู่นอนประจำมาก่อน โดยระยะเวลาของความสัมพันธ์ส่วนใหญ่ค่อนข้างสั้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมาส่วนใหญ่ที่ระบุว่า กลุ่มชายรักชายมีการเปลี่ยนคู่อีกค่อนข้างบ่อยและความสัมพันธ์ไม่ยืนยาว (Liu et al., 2007; Schwappach & Bruggmann, 2008) สำหรับเชื้อชาติของแฟนหรือคู่อนประจำ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นชาวไทย อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างเป็นชาวไทย อย่างไรก็ตามร้อยละของคู่อนประจำของชาวต่างชาติมีจำนวนถึง ร้อยละ 17.6 และส่วนใหญ่เป็นชาวตะวันตก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากต้องการการช่วยเหลือทางด้านเศรษฐกิจจากคู่อนเหล่านี้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับการช่วยเหลือ ทางด้านการเงินจากคู่อนประจำ ในขณะที่เดียวกันก็พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 67.9 ให้การช่วยเหลือทางการเงินแก่คู่อนประจำด้วยเช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากมีพฤติกรรมทางเพศที่ชอบเพศชายรักหญิง ซึ่งการมีคู่หลักขณะดังกล่าวกลุ่มตัวอย่างต้องสนับสนุนทางการเงิน นอกจากนั้นก็มีกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่งที่เป็นชายรักหญิงหรือเป็นชายที่สมรสหรือมีคู่อนประจำเป็นเพศหญิง จึงต้องรับผิดชอบในการเงิน

2. ด้านการมีคนพิเศษนอกเหนือจากคู่อนประจำ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 58.4

มีคนพิเศษเพศชาย (กิ๊ก) และร้อยละ 28.3 มีคนพิเศษเพศหญิง โดยประมาณ 1 ใน 4 ของกลุ่มตัวอย่างไม่มีการใช้ถุงยางอนามัย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่ระบุว่า กลุ่มชายรักชายมักมีพฤติกรรมการเปลี่ยนคู่อีกก่อน ข้างบ่อยและความสัมพันธ์ที่ยืนยาว และมีจำนวนไม่น้อยที่ไม่ใช้ถุงยางอนามัยกับคนพิเศษ โดยเฉพาะกับเพศหญิง (นิคม มูลเมือง, รัชนิวรรณ รอส และนภาพร มูลเมือง, 2544; Liu et al., 2007; Schwappach & Bruggmann, 2008) ซึ่งมีผลต่อความเสี่ยงต่อการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ได้

3. ด้านการมีบุตร ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 13.2 มีบุตร ทั้งนี้เนื่องจากมีกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่งที่เป็นชายรักหญิงที่สมรสแต่มาประกอบอาชีพนี้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาข้างต้นว่าแนวโน้มของชายรักหญิงเข้ามาประกอบอาชีพชายบริการมากขึ้น

4. ประสบการณ์ทางเพศทางทวารหนัก การใช้ถุงยางอนามัยในบทบาทฝ่ายรุกและฝ่ายรับเมื่อมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนักครั้งล่าสุด พบว่ากลุ่มตัวอย่างไม่ใช้ถุงยางอนามัย คิดเป็น ร้อยละ 12.3 และ 13.8 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีการดื่มแอลกอฮอล์มีการใช้สารเสพติด โดยสารเสพติดที่ใช่มากที่สุด คือ เปปเปอร์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมาที่พบว่า ยังมีการใช้ถุงยางอนามัยไม่สม่ำเสมอและมีการใช้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประกอบการมีเพศสัมพันธ์ (Belza, 2005; Guadamuz et al., 2006; Taylor, Jones, Mallett, Winstead-Derlega, & Baker, 2007)

5. ประสบการณ์ทางเพศทางปาก การใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์โดยใช้ปากครั้งล่าสุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างไม่ใช้ถุงยางอนามัยมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 60.4 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาส่วนใหญ่ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างมักไม่มีการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์โดยใช้ปาก โดยเชื่อว่า

ไม่ทำให้เกิดการติดเชื้อโรคทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ (Belza, 2005; Guadamuz et al., 2006; Taylor, Jones, Mallett, Winstead-Derlega, & Baker, 2007) นับเป็นปัญหาที่สำคัญเพราะการไม่ใช้ถุงยางอนามัยทางปากทำให้เกิดการติดเชื้อโรคมากขึ้น

6. ประสบการณ์ปฏิเสธการใช้ถุงยางอนามัย กลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่ง เคยมีการมีประสบการณ์การฉีกกับลูกค้าหรือคู่อุปสรรคที่ไม่อยากใช้ถุงยางอนามัย คิดเป็น ร้อยละ 59.0 อย่างไรก็ตามพบว่า ร้อยละ 7.5 ยินยอมมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย โดยเหตุผลหลักของการไม่ใช้ถุงยางอนามัย ได้แก่ แจกปฏิเสธการใช้ถุงยางและไม่มียุงยางอนามัย ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์

7. ประสบการณ์ถูกบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ ประสบการณ์ถูกบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 18.8 เคยมีประสบการณ์ และพบว่า ไม่ใช้ถุงยางอนามัย ร้อยละ 26.3 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างประกอบอาชีพที่เสี่ยงต่อการถูกบังคับ และการบังคับมักไม่ได้ใช้ถุงยางอนามัย ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ โดยเฉพาะโรคเอดส์

8. การไปตรวจหาการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

การไปตรวจหาการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา กลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งเคยไปตรวจ ซึ่งยังเป็นสัดส่วนที่ต่ำ เพราะกลุ่มตัวอย่างมีความคิดว่าการตรวจทำให้ไม่สบายใจถ้าเกิดการติดเชื้อ ในกลุ่มคนที่มีการติดเชื้อใช้วิธีการไปพบแพทย์มากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 37.6 ซึ่งจากข้อมูลนำไปสู่ปัญหาเรื่องการแพร่กระจายของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มากขึ้น

ส่วนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์และการป้องกันโรคเอดส์และการป้องกัน

ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์และการป้องกันโรค

เอดส์และการป้องกันในการรวมอยู่ในระดับสูงซึ่งพบว่า การมีความรู้ในระดับสูงยังไม่นำไปสู่การปฏิบัติ โดยข้อที่มีความรู้ที่ผิด ได้แก่ ปัจจุบันมียาที่สามารถยับยั้งการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ได้ และการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ ไม่สามารถติดต่อได้จากการมีเพศสัมพันธ์ทางปากจึงไม่ใช่ถุงยางอนามัย

ข้อเสนอแนะ

1. ผลการศึกษาเบื้องต้นถึงกลุ่มวัยที่เข้ามาประกอบอาชีพขายบริการ พบว่ามีอายุต่ำลงไปเรื่อยๆ ตามลำดับ นอกจากนั้นกลุ่มเยาวชนจากสถานศึกษาได้เพิ่มขึ้น ดังนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญที่ต้องให้การปลูกฝังแก่เยาวชนในโรงเรียน โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ ตลอดจนให้ความสำคัญต่อการประกอบอาชีพที่ดีต่อไปในอนาคต
2. ผลการศึกษาเบื้องต้นถึงกลุ่มชายรักร่วมเพศที่เข้ามาประกอบอาชีพนี้มากขึ้น ซึ่งการที่กลุ่มนี้เข้ามาประกอบอาชีพนี้โดยที่ยังมีเพศสัมพันธ์กับเพศหญิงอาจทำให้ลักษณะของการแพร่ระบาดของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ไปยังเพศหญิงเพิ่มขึ้น
3. พฤติกรรมการเปลี่ยนคู่นอนบ่อยๆ ของกลุ่มชายรักร่วมเพศเป็นประเด็นที่ต้องนำมาพิจารณาเพื่อประกอบการให้ความรู้ความเข้าใจในกลุ่มชายรักร่วมเพศ ตลอดจนพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยที่ยังพบว่ายังไม่สม่ำเสมอ โดยการมีกิจกรรมรณรงค์ให้เห็นความสำคัญของการใช้ถุงยางอนามัยให้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

จิรวรรณ สำเนา. (2546). *กระบวนการกลายเป็นชายบริการเมืองพัทยา. รายงานการวิจัย ชุดโครงการพัฒนาระบบสวัสดิการสำหรับคนจนและคนด้อยโอกาสในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักกองทุนสนับสนุน

การวิจัย.

นิคม มูลเมือง, รัชนิวรรณ รอส, และนภาพร มูลเมือง. (2544). *พฤติกรรมการดูแลสุขภาพทางเพศของชายบริการทางเพศ*. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.

วิรสรา ศรีวัฒนารชัย. (2543). *การศึกษาชีวิตชายขายบริการทางเพศในสถานบริการบาร์เกย์ เขตเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุภภรณ์ ปัญหาราช. (2547). *การวิจัยในงานสุขภาพ*. กรุงเทพฯ: ลาดหญ้าการพิมพ์.

เสรีย์ ลาขโรจน์. (2537). *การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายเพื่อป้องกันโรคไข้เลือดออกในอำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง*. ภาคนิพนธ์ปริญญาสาธาณสุขศาสตรบัณฑิต, สาธาณสุขศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหิดล.

สำนักกระบวนวิชา กรมควบคุมโรคติดต่อกระทรวงสาธารณสุข. (2551). *การป้องกันและแก้ไขปัญหาการติดเชื้อเอชไอวี ในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย*. กรุงเทพฯ : องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

เอกบตี ศรีสุระ. (2545). *รูปแบบและกระบวนการผู้ขายบริการทางเพศ: ศึกษาเฉพาะกรณีเมืองพัทยา*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

Belza, M.J. (2005). Risk of HIV infection among male sex workers in Spain. *Sexually Transmitted Infection*, 81(1), 85-88.

Kong, T.S. (2008). Risk factors affecting condom use among male sex workers who serve men in China: Qualitative study. *Sexually Transmitted Infection*, 84(6), 444-448.

Guadamuz, T.E, Kunawararak, P., Beyrer, C., Pumpaisanchai, J., & Celentano, D.D. (2003). Sexual risk behaviors and demographic charac-

teristics of male sex workers in Chiang Mai, Thailand, 2003. *The XV International AIDS Conference*. Abstract no. WePeC6194.

Liu, H. et al. (2007). Men who have sex with men and human immunodeficiency virus/sexually transmitted disease control in China. *BMC Public Health*, 15(11-12), 858-864.

Newman, P.A, Chakrapani, V., Cook, C., Shunmugam M., & Kakinami L. (2008). Care to counter high incidence of HIV and sexually transmitted diseases in men who have sex with men-initial analysis of service utilizers in Zurich. *BMC Public Heal*, 18 (2), 180.

Shinde, S., Palwade, P., Jerajani, H., Kavi, K.A, & Anand, V. (2006). Socio-demographic characteristics of male sex workers (MSW) in Mumbai, India. *AIDS 2006-XVI International AIDS Conference* : Abstract CDC0861.

Thakur, J.P. (2002). KABP study of male sex workers and masseurs in Mumbai Metro-India. International Cf care to counter high incidence of HIV and sexually transmitted diseases in men who have sex with men-initial analysis of service utilizers in Zurich. *BMC*

Public Heal, 18 (2), 180.

Shinde, S., Palwade, P., Jerajani, H., Kavi, K.A, & Anand, V. (2006). Socio-demographic characteristics of male sex workers (MSW) in Mumbai, India. *AIDS 2006-XVI International AIDS Conference* : Abstract CDC0861.

Thakur, J.P. (2002). KABP study of male sex workers and masseurs in Mumbai Metro-India. *International Conference on AIDS*, 12(7), 14.

Taylor, B.W, Jones, G.J, Mallett, M., Winstead-Derlega, C., & Baker, K. (2007). Characteristics and risk factors of male commercial sex workers. *The 135th APHA Annual Meeting & Exposition (November 3-7, 2007)* of APHA.

Tamang, S. (2006). Male sex workers and poverty. *AIDS 2006-XVI International AIDS Conference* : Abstract no. WEPE0610.

Toole, M.J. et al. (2005). Understanding male sexual behavior in planning HIV prevention programmes: Lessons from Laos, a low prevalence country. *Sexual Transmitted Infection*, 82(2), 135-138.